

خارج الفقہ

۱۰-۱۰-۱۴۰۳ فقه اکبر ۳

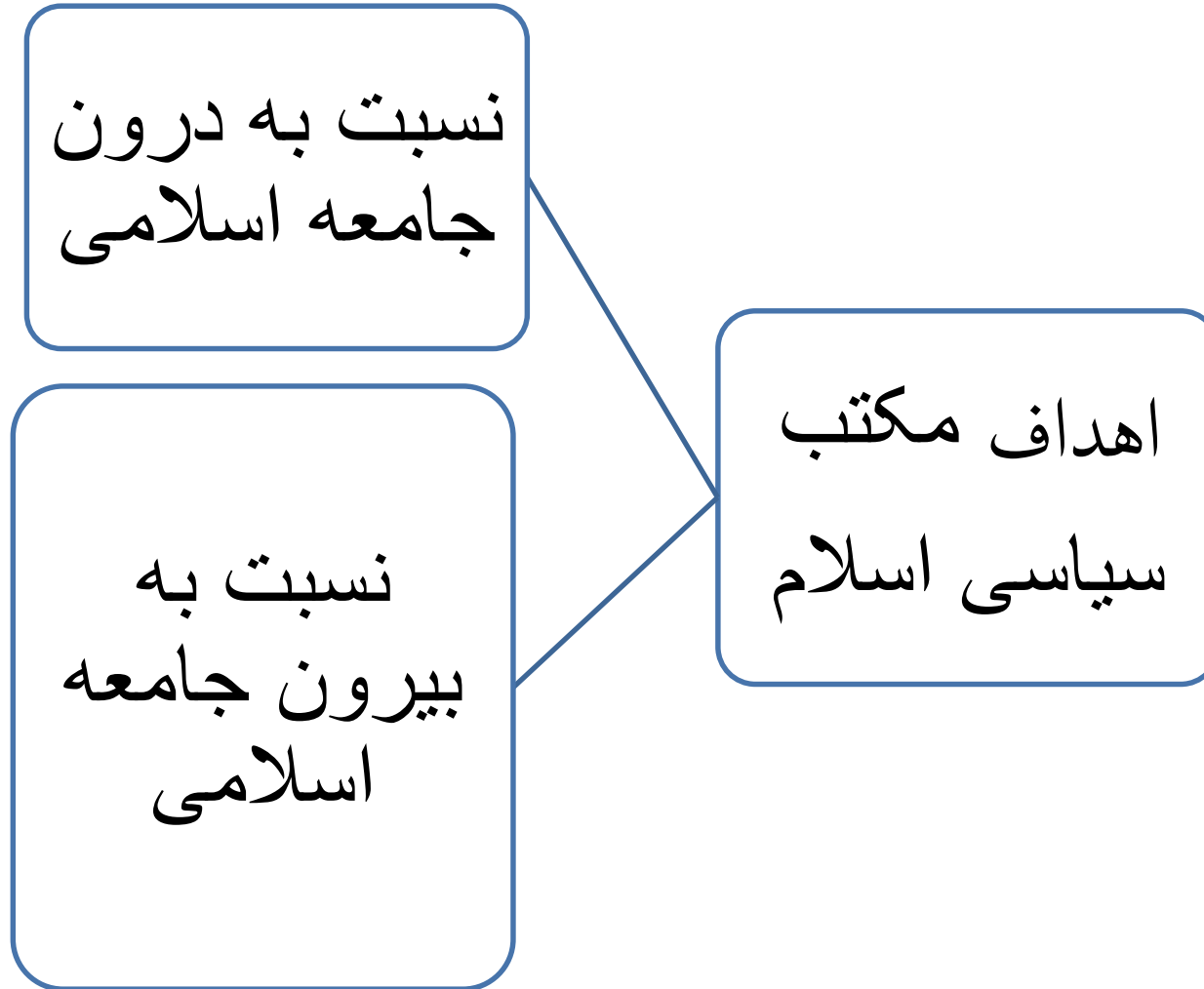
۴۷

(مکتب و نظام سیاسی اسلام)

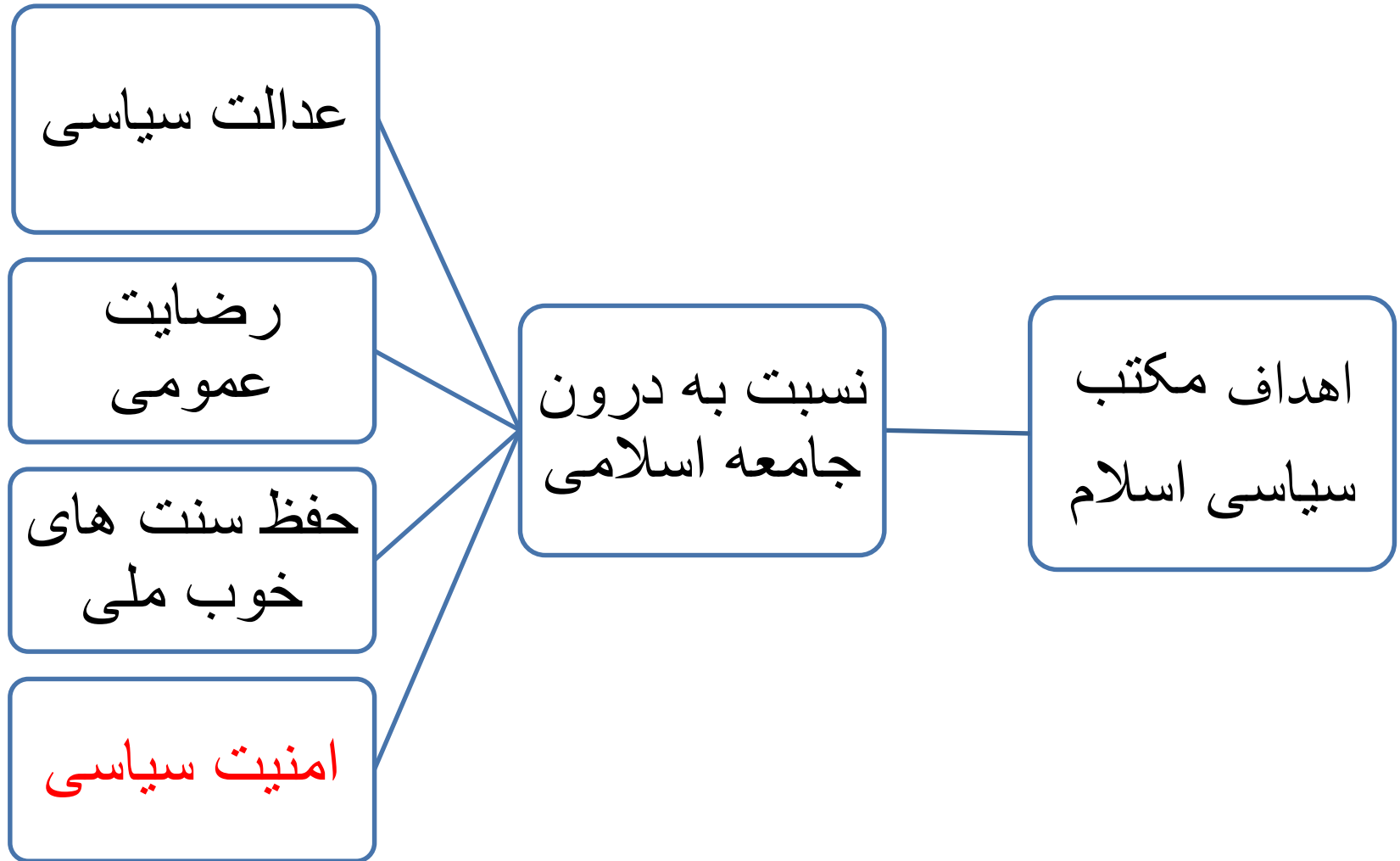
دراسات الاستاذ:

مهدي الهادي الطهراني

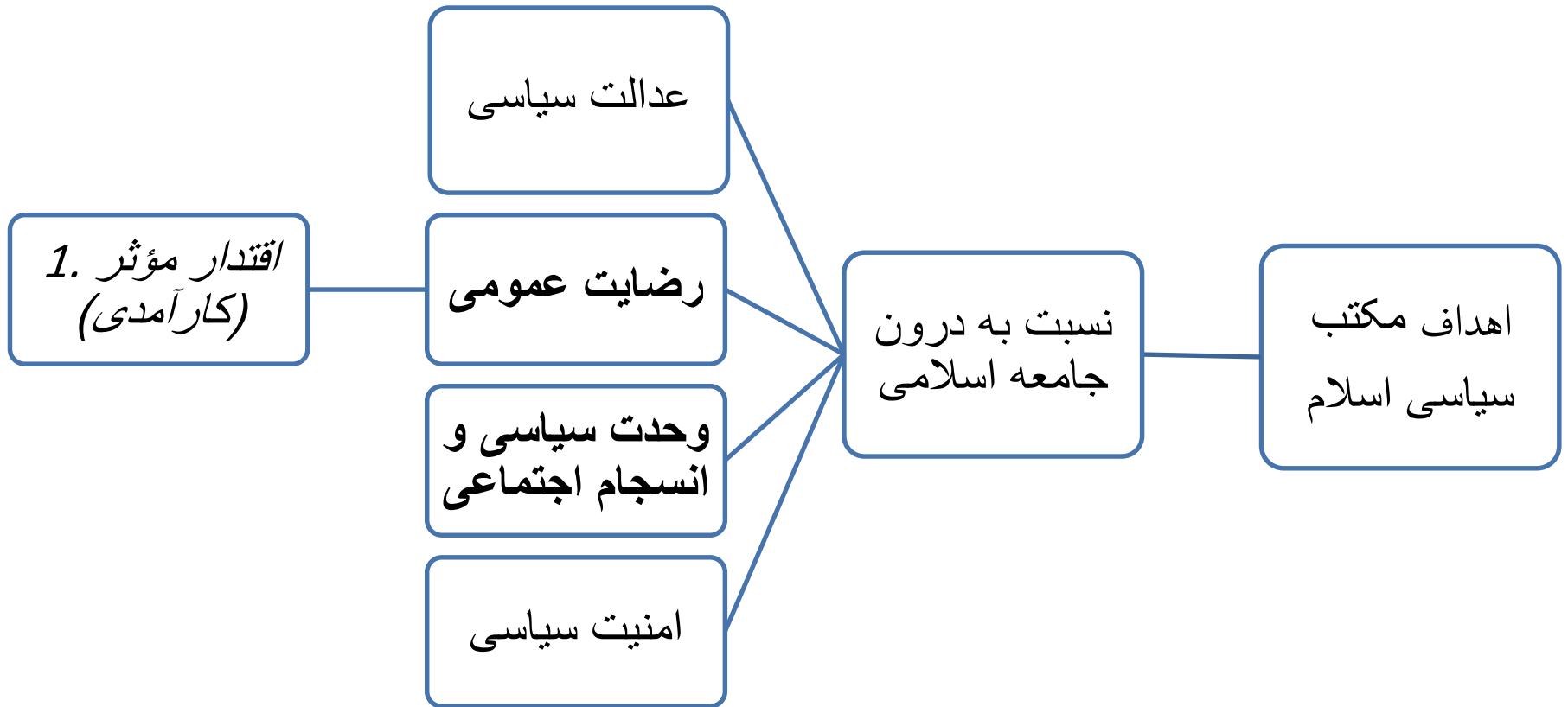
اهداف مكتب سياسي اسلام

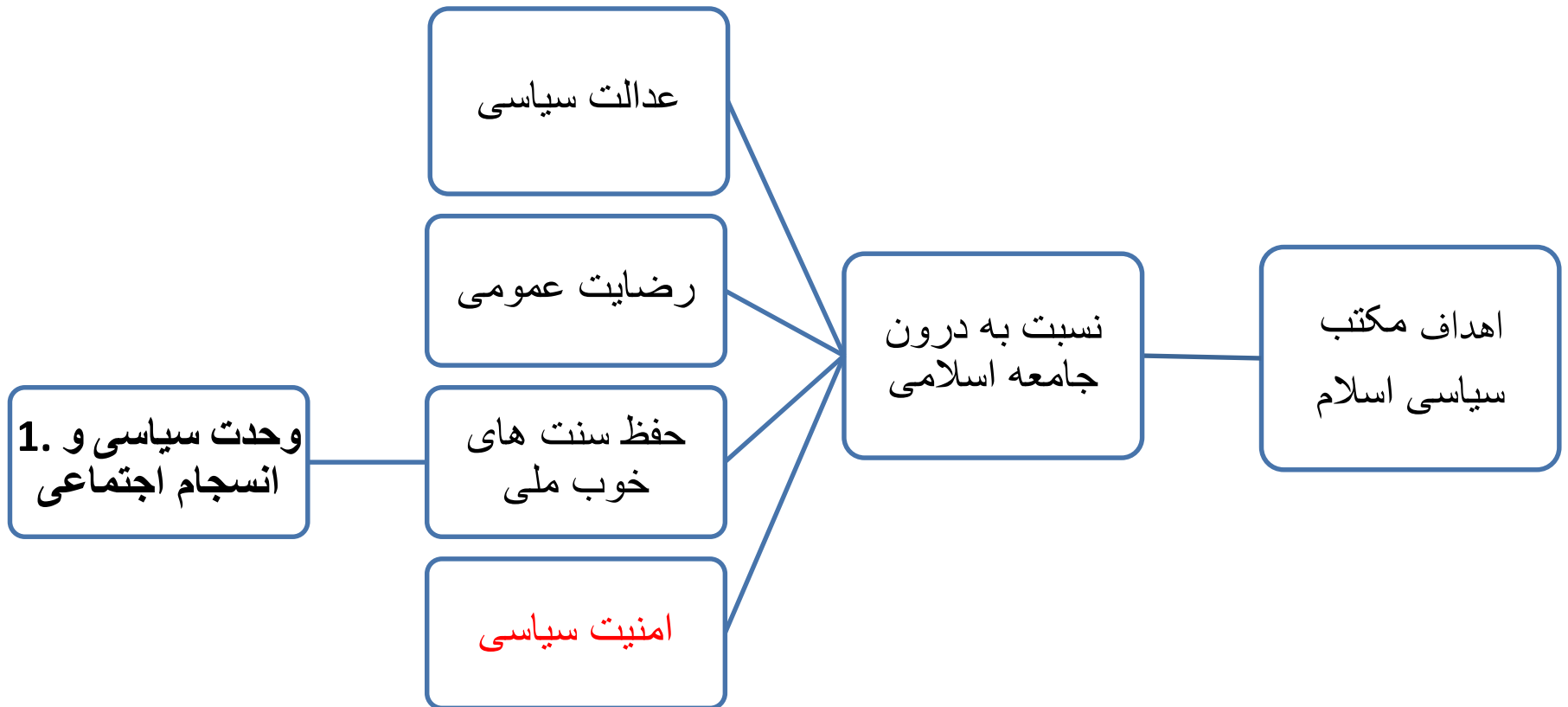
اهداف مکتب سیاسی اسلام

اهداف مكتب سياسى اسلام

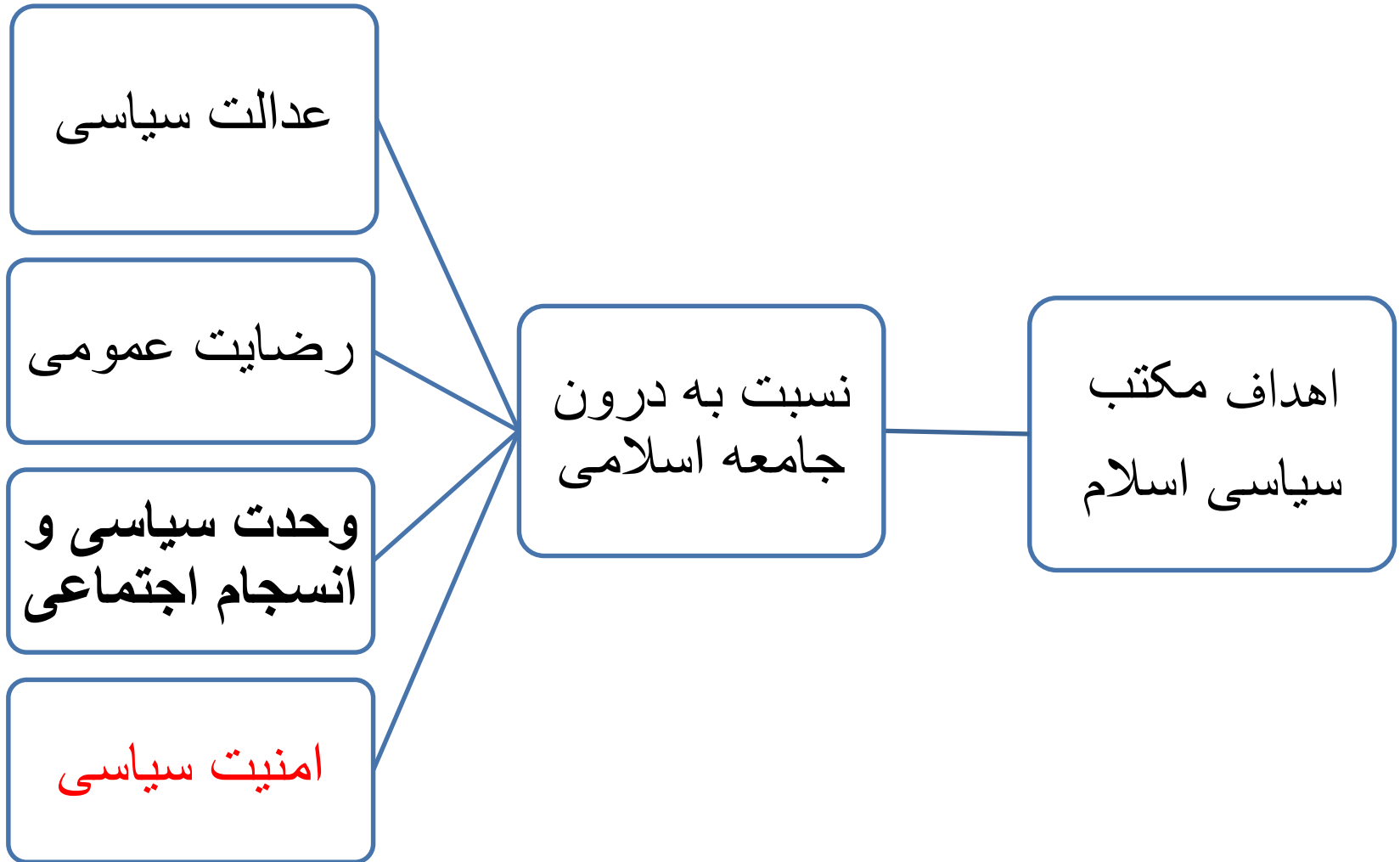
اهداف مكتب سياسى اسلام

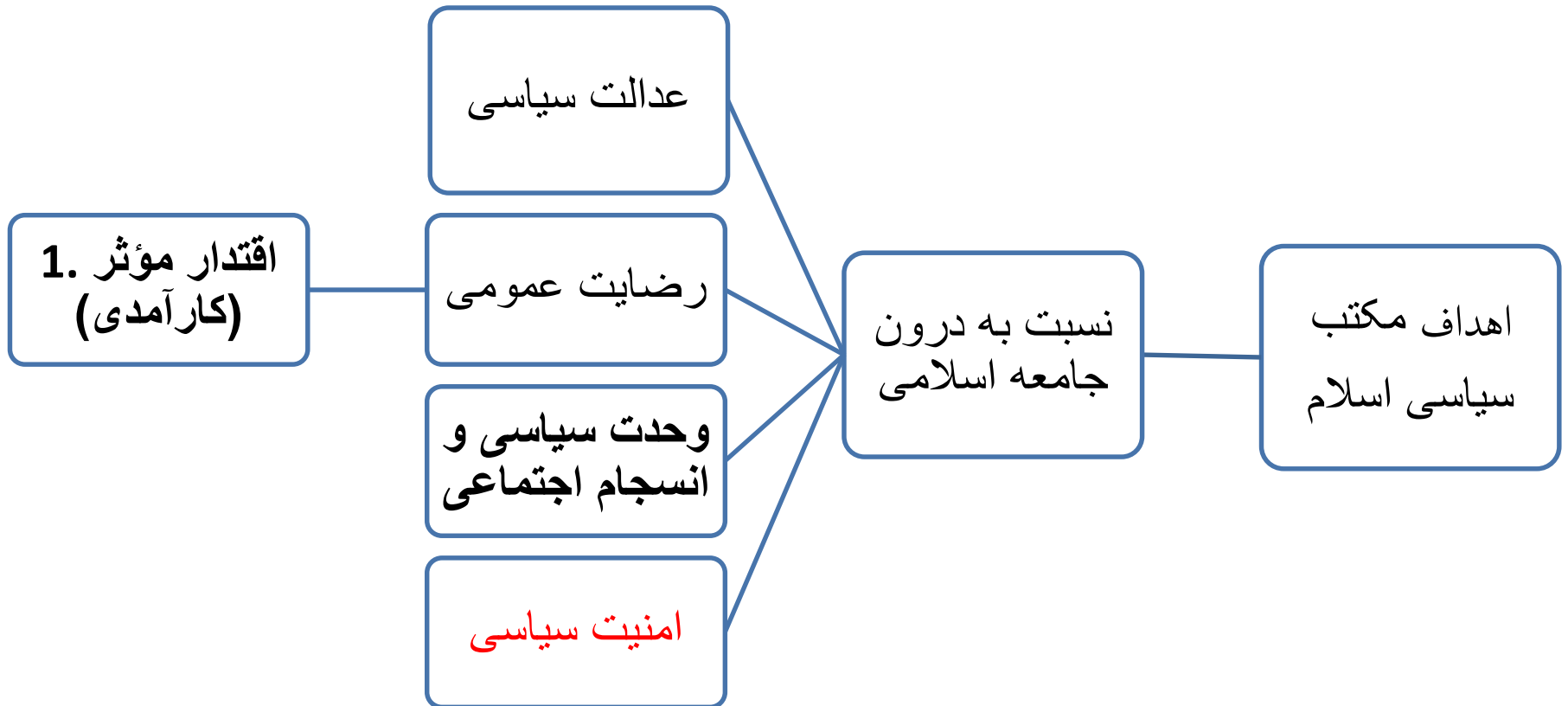
۳. وحدت سیاسی و انسجام اجتماعی

- ۳. وحدت سیاسی و انسجام اجتماعی
- وحدت سیاسی و انسجام اجتماعی هرچند در لایه نظری، به عنوان دو مفهوم مجزا شناخته می‌شوند با این حال با توجه به تداخل این دو مفهوم در لایه عملی، در یکجا مورد بحث قرار می‌گیرد.
- یکی از مباحثی که آیت الله هادوی طهرانی در جریان اهداف مکتب سیاسی اسلام به آن اشاره داشته‌اند، حفظ سنن و فرهنگ اجتماعی ملت‌ها و قومیت‌های مختلف است که در عهد مالک اشتر نیز مورد توجه بوده است و از سفارشات حضرت به مالک به‌شمار می‌رود. بر اساس تدقیقی که در معنا و مقصود از حفظ سنن و آداب رسوم مردم در یک چارچوب سرزمینی صورت گرفت، به نظر می‌رسد عنوان انسجام اجتماعی تعبیر سیاسی دقیق‌تری است؛ توضیح اینکه اگر یک چیز می‌تواند عامل انسجام و امنیت و وحدت باشد بدان معنا نیست که خود آن چیز یک موضوع سیاسی تلقی می‌شود چه بسا یک گزاره کاملاً مرتبط با حوزه تعلیم و تربیت خصوصاً تعلیم و تربیت عمومی می‌تواند منجر به پیامدهای سیاسی شود اما پرواضح است که جنس آن گزاره ذاتاً غیرسیاسی است و به نظام تعلیم و تربیت تعلق دارد.

اهداف مكتب سياسى اسلام

اهداف مكتب سياسى اسلام

۴. اقتدار مؤثر (کارآمدی)

- ۴. اقتدار مؤثر (کارآمدی)

- مقصود از اقتدار مؤثر، قوام یافتگی ساختار سیاسی و افزایش ظرفیت‌مندی حکومت اسلامی در انجام تکالیف و وظایف است.

- مقصود از **اقتدار مؤثر**، قوام یافتگی ساختار سیاسی و افزایش ظرفیت‌مندی حکومت اسلامی در انجام تکالیف و وظایف است.*
- *این مفهوم از کارآمدی نمی‌تواند به عنوان هدف مطرح شود.

۴. اقتدار مؤثر (کارآمدی)

- قدرت با اقتدار در ادبیات مرسوم علوم سیاسی تفاوت دارد؛ قدرت به یک اعتبار به معنی انجام کاری برخلاف میل دیگری است در حالیکه اقتدار صورت مشروع یا پذیرفته شده قدرت نزد عموم است که اصطکاک آن در عرصه عمل برای تحقق پایین است و مردم مقاومتی در برابر اعمال آن ندارند؛ به عنوان مثال اگر حکومت اسلامی از مردم خواست که در انتخابات شرکت کنند، مردم با اعتماد نسبت به حاکمیت در انتخابات شرکت نمایند و خیر «حاکمیت را خیر خود بدانند».

۴. اقتدار مؤثر (کارآمدی)

- در اینجا مقصود از اقتدار مؤثر صورتی از مقبولیت عمومی حکومت نزد مردم است که بواسطه آن سرمایه اجتماعی حاکمیت تقویت می‌شود. ایجاد اقتدار مؤثر و افزایش ظرفیت‌مندی حکومت در حل مسائل اجتماعی مبتنی بر چارچوب اسلامی را می‌توان به «کارآمدی» تعبیر کرد که در ادبیات رایج علوم سیاسی نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد.

• در اینجا مقصود از اقتدار مؤثر صورتی از مقبولیت عمومی حکومت نزد مردم است که بواسطه آن سرمایه اجتماعی حاکمیت تقویت می شود*** .

• *** این مفهوم همان رضایت عمومی است.

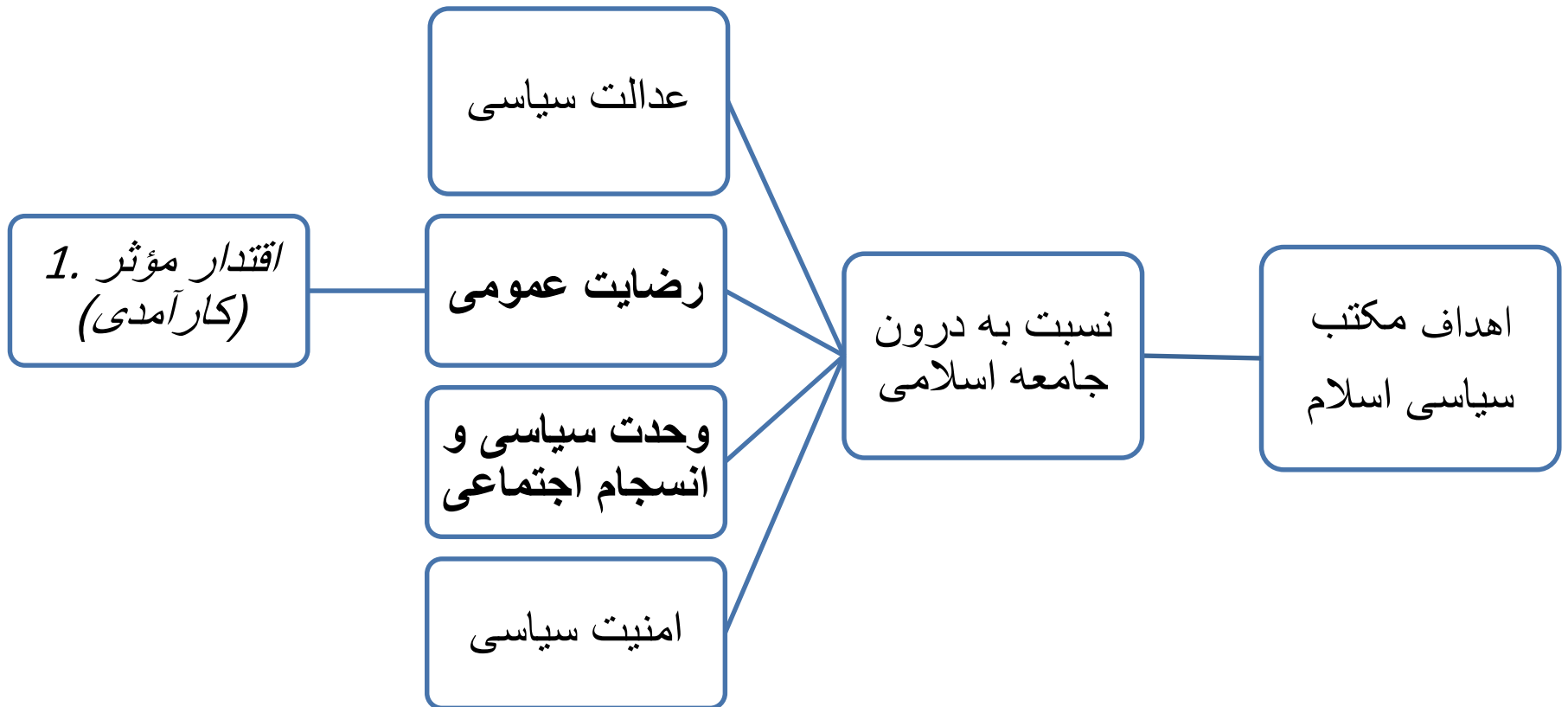
رضایت عمومی

- رضایت عمومی
- آیت الله هادوی طهرانی در جریان مباحث خود پیرامون اهداف مکتب سیاسی اسلام به موضوع «رضایت مندی مردم» اشاره نمودند. رضایت رعیت از حاکم مورد توجه روایات قرار است که در نسبت با عدالت، می تواند در عرض یا طول آن قرار گیرد و استاد محترم این رضایت را در عرض عدالت به عنوان هدف قرار می دهند و رابطه عدالت و رضایت عمومی را عموم و خصوص من وجه در نظر می گیرند. طبیعتاً حدود این رضایت در چارچوب حدود الله و همچنین عدالت تعریف می شود (بر اساس گفتگوی صورت گرفته بین استاد هادوی طهرانی و آقای نجفی).

رضایت عمومی

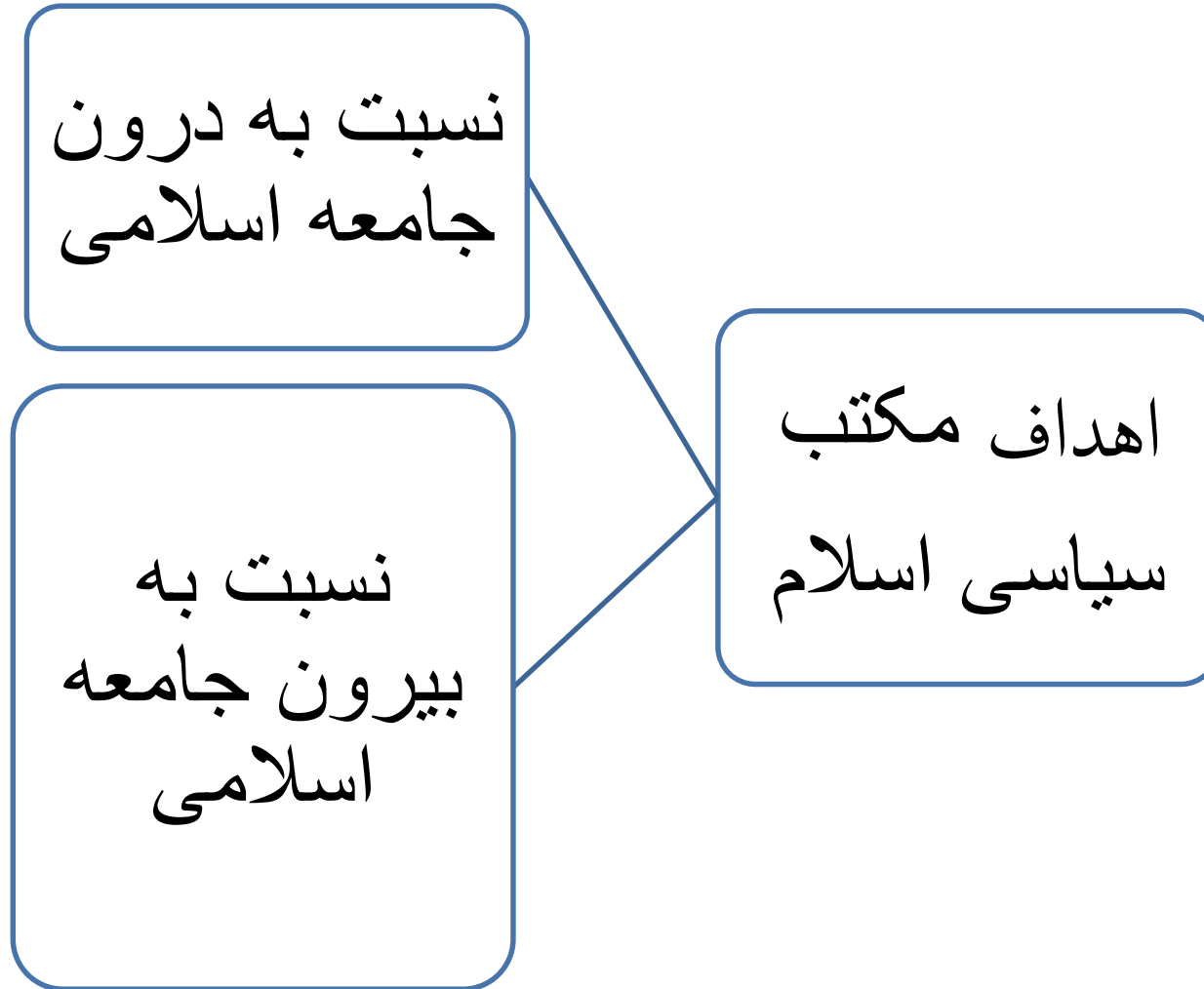
- بر اساس گفتگوهای صورت گرفته سوالات زیر پیرامون این بیان مطرح شد:
- ۱. رضایت عمومی مفهوم مبهمی است، میزان و مصادیق تأمین رضایت عمومی را مشخص بفرمایید.
- ۲. نسبت این هدف با هدف عدالت را چگونه تبیین می‌فرمایید؟
- ۳. بر اساس نظر حضرت‌عالی رضایت عمومی بر عدالت سیاسی اولویت دارد، لذا چنانچه تأمین رضایت عمومی مستلزم بی‌عدالتی باشد، مصداق ظلم محسوب نمی‌شود؟
- ۴. حد و مرز رضایت عمومی فقط به دایره حدود الله محدود می‌شود یا محدودیت دیگری هم دارد؟
- ۵. رابطه عدالت و ولایت در مقام تراحم به چه نحوی تبیین می‌گردد؟

اهداف مكتب سياسى اسلام

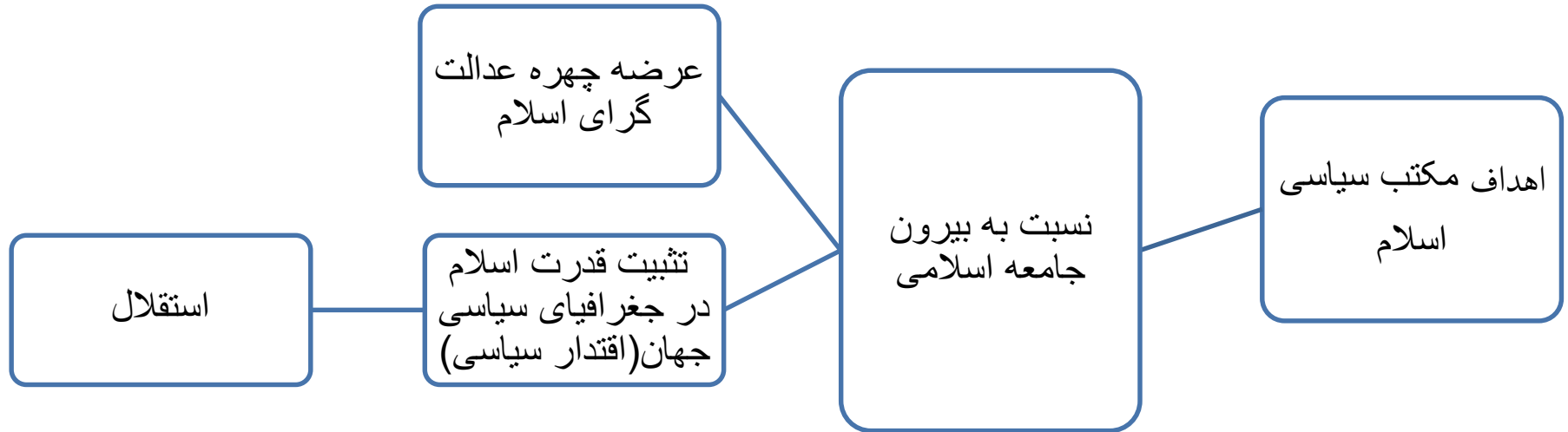

اهداف مكتب سياسي اسلام

اهداف مکتب سیاسی اسلام

- استقلال به معنای عدم وابستگی به سایر قدرت ها یک مبنا است نه یک هدف و به معنای تثبیت قدرت اسلام در جغرافیای سیاسی جهان یک هدف است و تعبیر گویا تر برای بیان آن (اقتدار سیاسی) است.